

LA REVISTA

ESCOLA

Casal
dels
Infants

Suma

2023

Nº 6
Maig

SUMARI

1 AQUEST SEMESTRE US VOLEM PARLAR DE...

l'Escola Suma Girona

1.1 Un nou grup de testimonis per al territori gironí

1.2 Entrevista a l'Aisatu, participant del Casal
dels Infants de Salt

2 QUÈ HEM APRÈS DELS I DE LES ALUMNES

3 HISTÒRIES DE SUPERACIÓ

Sonia Mamani

4 SENSIBILITZACIÓ I MOBILITZACIÓ DE L'ALUMNAT

Aquest semestre us volem parlar de.....

L'ESCOLA SUMA GIRONA

EL PROGRAMA D'EDUCACIÓ EN VALORS

DEL CASAL DELS INFANTS: L'ESCOLA SUMA

El programa l'Escola Suma busca contribuir, en col·laboració amb les escoles, a formar als i les joves de 12 a 18 anys com a ciutadans i ciutadanes conscients i actius socialment en relació amb la realitat de discriminació, racisme i desigualtat d'oportunitats que viuen certs col·lectius per raons de color de pell, origen, culturals, socials, econòmiques o religioses en els seus municipis.

Des del Casal dels Infants volem **sensibilitzar sobre les desigualtats existents a les ciutats on treballem, reivindicant la validesa dels drets fonamentals de la persona** i posant especial èmfasi en les situacions de doble discriminació que pateixen moltes persones fruit del seu origen ètnic i cultural i de la seva condició de classe.

Tenim consolidada una ampla xarxa d'escoles a la província de Barcelona amb les que treballem la sensibilització sobre aspectes com el racisme, la discriminació, la desigualtat de drets i d'oportunitats i els processos migratoris d'infants i joves.

Recolzats pels aprenentatges i l'experiència adquirida durant aquests anys de col·laboració amb els centres educatius de la província de Barcelona, el gener del 2023 vam iniciar l'Escola Suma Girona. **Volem acostar la realitat de desigualtat que pateixen molts infants**

i joves a l'alumnat dels centres educatius del Gironès, amb l'objectiu que els i les alumnes s'impliquin en la construcció d'una societat més cohesionada, aprenent a ser ciutadans i ciutadanes arrelats als seus territoris, compromesos i responsables.

Creiem que l'educació, des de la reflexió i la participació, és fonamental per avançar cap a una societat més justa i solidària on tots els nens i nenes, adolescents i joves tinguin les oportunitats necessàries per desenvolupar-se i tirar endavant amb confiança. Amb la nostra proposta pedagògica dirigida a les escoles de Girona volem treballar en valors de manera conjunta, i donar a conèixer la nostra acció social a Salt.

Les escoles poden vincular-se realitzant tallers de sensibilització de l'alumnat i mobilitzant-se organitzant accions solidàries a favor del Casal.

L'acció social del Casal dels Infants a Salt

Al 2010 el Casal dels Infants comença una nova etapa a Salt i es comença a treballar en un nou projecte comunitari al municipi, d'**Intervenció Comunitària Intercultural** per a contribuir en la millora de la cohesió, la convivència i la participació ciutadana dels diferents col·lectius que resideixen al municipi.

Des de llavors, ens hem anat involucrant activament en el **treball en xarxa amb les entitats socials de Girona i Salt** i participem en espais de treball conjunt, coordinació i incidència política com la Xarxa pels Drets Socials, el Moviment de Renovació Pedagògica de Girona i la comissió territorial de Girona de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social i la taula d'entitats del tercer sector de Salt.

A l'octubre de **2012, s'amplia el suport a mares i nadons a Salt amb**

un espai materno infantil -Vincles-, i un Centre Obert Infantil 6-12 on cada tarda s'acompanya a nens, nenes i les seves famílies per superar situacions de desavantatge i manca d'oportunitats.

L'acompanyament a nois i noies en la recerca i construcció d'itineraris formatius i de feina comença el **2014** quan podem començar la **Xarxa d'Accés al Treball**.

El 2015 iniciem l'acció d'acompanyament social i educatiu per a infants de 12 a 16 anys en l'**etapa adolescent amb dos serveis**: el Centre Obert Adolescent que companya cada tarda el desenvolupament educatiu i social dels infants de 12 a 16 anys i el RAI ESO, reforç d'alimentació infantil, que garanteix un àpat nutritiu i un lleure educatiu al migdia als i les alumnes dels instituts en situació de més vulnerabilitat.

El servei d'orientació i acompanyament familiar s'inicia el 2016 amb el Casal Familiar- SOAF per generar espais de confiança i seguretat amb les mares i els pares, ajudant-los a afrontar moments de fragilitat familiar.

El 2019 comencem a desenvolupar el Servei Socioeducatiu La Caseta per a infants que necessiten suport extraordinari en reforç d'aprenentatges per seguir el curs escolar, que en el 2022 quedarà integrat en el Centre Obert Infantil.

Des del 2010, hem anant coneixent Salt, de la mà de les entitats, esco-

les, organitzacions, veïns i veïnes que ens van acollir i amb les que hem anat treballant i col·laborant per **sumar esforços i generar més oportunitats pels infants, joves i famílies de Salt.**

Avui ens sentim una entitat arrelada a la ciutat i també a la comunitat Gironina. Hem pogut anar ampliant la nostra acció per acompanyar més infants, joves i les seves famílies, treballant al 2021 amb un equip de 69 persones, 18 contractades i 51 voluntàries, implicades en la igualtat d'oportunitats i la transformació social de 727 infants i joves i les seves famílies.

UN NOU GRUP DE JOVES TESTIMONIS PER EL TERRITORI GIRONÍ

L'activitat estrella del programa Escola Suma és "Podries ser tu" en la que joves participants del Casal comparteixen la seva experiència de primera mà amb l'alumnat de les escoles, explicant les seves dificultats per a la integració i propiciant el debat a l'aula sobre racisme, prejudicis, discriminació, esforç, resiliència, o igualtat d'oportunitats.

Aquesta activitat fomenta l'intercanvi directe entre alumnat i joves en situació de vulnerabilitat social, aconseguint despertar l'empatia dels i les alumnes cap a aquest jovent sovint invisibilitzat o associat a certs estigmes, i a la vegada apoderant els i les joves participants del Casal, fent que se sentin segurs i en confiança per fer les xerrades.

De cara a l'inici de les col·laboracions amb els centres educatius de Girona, el grup de joves testimonis ha crescut amb dues noves incorporacions, l'Aisatu i l'Omayma, que participen dels serveis del Casal dels Infants a Salt i compartiran les seves experiències amb l'alumnat.

L'ENTREVISTA

Hem parlat amb l'Aisatu, que s'ha unit al grup de joves agents de sensibilització d'Escola Suma. L'Aisatu va néixer a Catalunya, tot i que la seva família és originària de Gàmbia. Té 21 anys i està estudiant la carrera d'Educació Primària.

Aisatu, com ha estat per a tu créixer a Salt?

D'alguna manera, et defineix. Pel simple fet d'aquesta diversitat cultural que hi ha present, et sents molt acollida i molt arrelada.

Ens comentaves que per a tu un tema central ha estat gestionar les expectatives que té de tu la teva família i les que té la societat. Com ho has viscut?

Aquest equilibri que jo busco entre el que és un element principal com la família, i la societat, és bàsicament pel fet d'intentar que tant una com l'altra t'enriqueixi, i que no sigui que s'exclouï una o es posi una sobre l'altra. Que no és fàcil, sincerament. La família es

caracteritza per tenir unes idees molt basades en l'aspecte que la dona ha d'estar a la llar, o no estudiar gaire, o sigui, que quan arribes a aquest punt de la vida has de fer altres coses. I, clar, jo pensava: faig el que diu la família o el que diu la societat? No faré ni una cosa ni l'altra, faré el que jo crec que és convenient, aprofitant aspectes d'una part i de l'altra.

Posa'ns un exemple d'algun moment en què hagis hagut de gestionar aquestes diferències entre la família i la societat.

Un moment súper decisiu és una vegada acabes quart d'ESO. Jo no tenia clar què volia fer, i al batxillerat vaig veure que em veia dins

l'àmbit de l'educació. Vaig fer un grau d'Educació Infantil i posteriorment vaig accedir a la universitat. La part familiar deia: "No agafis aquest camí tan llarg, sinó més aviat tira per un cicle". Tot i que els entenc, més que res perquè la situació econòmica a casa era difícil. Davant els estudis, l'aspecte econòmic condiciona un munt. Això, d'alguna manera, et defineix i et garanteix si tindràs això o allò. Jo, per exemple, els primers anys de Primària em vaig trobar que durant uns anys no vaig poder pagar la matrícula de l'escola per això. Perquè la meua mare no treballava, no tenia una feina estable. En part et baixa l'autoestima perquè veus que la resta de companys es poden permetre pagar la matrícula, anar a excursions... I tu, doncs no. T'has de limitar al que hi ha.

Per part de la societat, quan creus que qüestiona o no comprèn els teus orígens?

És com una cursa, però en una posició de desavantatge. És a dir, no és el mateix una persona que ha immigrat per tal de poder aconseguir els seus somnis, que una persona que ja està en una societat que ja respon a tots els seus desitjos o a les seves necessitats. Per tant, la primera ha de fer un procés d'integració per tal de poder encaixar i, d'aquesta manera, igualar-se al nivell de les altres per tal de poder seguir avançant igual que elles. La societat etique-

ta a aquestes persones que intenten avançar, vol deixar-les en aquella posició en la qual estan.

La segregació escolar és un dels principals factors de desigualtats educatives a Salt. Què en penses?

Sí que és cert que, ara que estic fent pràctiques, això es pot veure, que en el document del centre hi aparegui que el 90% (de l'alumnat) és d'origen estranger. Aquesta segregació, jo com a futura mestra que vull ser, no és agradable de veure, pel simple fet que l'escola se suposa que és per a totes, i se suposa que es treballa per una educació inclusiva. No es pot treballar la inclusió si ja d'entrada es va amb una idea de separar. També s'ha d'ensenyar que ser estranger, immigrant, originari de l'Àfrica, de Sud-amèrica, o del sud de la Xina, o del nord d'Europa, és el mateix. Vull dir, al cap i a la fi, si tu vols una escola per a tothom, doncs que sigui per a tothom realment.

Què n'esperes del futur?

Tot és molt incert, però m'agradaria ser mestra, ja que és el que estic estudiant, i pel que fa als aspectes que hem comentat, doncs que també haguem avançat, no? I, sobretot, veure més alumnes d'origen estranger o immigrant en estudis superiors. Per exemple, jo sóc l'única de pares estrangers a la meua aula i m'agradaria que fossin molts més i es consideressin per igual.

QUÈ HEM APRÈS

DELS I DE LES ALUMNES

Amb l'alumnat de 3r d'ESO de l'IES Ernest LLuch de Barcelona vam realitzar diverses sessions d'aprenentatge sobre les desigualtats socials, dins el marc de l'Aprenentatge i Servei Comunitari. L'activitat "M'agradaria dir-te" vol fer reflexionar als i les alumnes a partir del visionat del curtmetratge documental "Viaje a lo desconocido" que mostra el dia a dia d'un grup de menors marroquins intentant emigrar.

VIAJE A LO DESCONOCIDO

Aquestes van ser algunes de les aportacions de l'alumnat a les preguntes que vam plantejar:

Quines oportunitats té el protagonista allà on viu?

- No té moltes oportunitats, no va a l'escola i tampoc pot treballar perquè és molt jove.
- Gairebé no té possibilitats perquè no rep educació i no hi ha gent que el vulgui ajudar.
- Té molt poques oportunitats per construir un futur allà on viu. Quan va a buscar feina no li volen donar perquè li diuen que és massa jove. Ell diu que vol ajudar a la comunitat però no sap com.

Creus que s'hi pot construir un futur?

- Crec que serà molt difícil i potser no serà el millor futur ni el més còmode. Sí que és veritat que

emigrar l'ajudaria bastant.

- Crec que no perquè no té ningú que l'ajudi a continuar els estudis o que l'eduqui per a poder tenir pures possibilitats en el futur. No té bones expectatives.

Què vol el protagonista? Per què?

- El protagonista vol emigrar a Barcelona perquè vol tenir una vida millor i ajudar a la seva família.
- El protagonista vol emigrar a Espanya perquè està convençut de que tindrà moltes més possibilitats de tenir un bon futur.
- Vol emigrar a Espanya perquè hi veu oportunitats que no té al seu país.

Creus que té alternatives?

— Sí que té alternatives, pot quedar-se al seu país, però seria molt millor pel seu futur emigrar i començar una nova vida en un altre lloc.

— No te gaires alternatives, quedar-se i malviure o arriscar la vida per intentar tenir una futur millor. La seva situació és molt complicada, ningú l'ajuda.

És perillosa la manera com intenta emigrar?

— Sí, és molt perillós ficar-se dins d'un bus, en un lloc que no està pensat per portar persones, en qualsevol moment arranca i caus i mors esclafat. Ell explica com ha vist nens que han mort així.

— Sí, jo crec que sí que és molt perillós, s'hi juguen la vida. Han d'estar molt malament al seu país perquè fent això poden morir.

Com creus que es sent el jove protagonista?

— Jo crec que no és feliç sembla preocupat, perquè no pot estudiar i tampoc treballar i no pot ajudar a la seva família.

— Crec que segurament està trist de no poder anar a l'escola com altres nens i nenes, que li agradaria poder tenir una vida millor, sense tantes preocupacions, una vida més tranquil·la.

Imagina que has nascut en un indret del món on no hi tens oportunitats, què creus que faries?

— Intentaria fer tot el possible per aconseguir estudiar, aprendre, fer amics... però si estigués com el protagonista del curt segurament quan pogués marxaria.

— Jo faria com ell, intentaria marxar, emigrar a un altre país per buscar noves oportunitats i un futur millor a un altre lloc.

Si poguessis parlar amb el protagonista del curtmetratge, què li diries?

— Sento molt que no puguis continuar estudiant i vull dir-te que per les persones que vivim a Europa és difícil entendre per tot el que estàs passant. Nosaltres ho tenim tot més fàcil.

— Si vens a Barcelona la situació tampoc serà fàcil, hi ha molts joves que han vingut d'altres països i estan al carrer, ho passen malament també. Però et desitjo molta sort.

— La teva situació és molt dura, m'agradaria animar-te a que continues lluitant pel que vols. També espero que aconseguixis emigrar i tindre més oportunitats.

HISTÒRIES DE SUPERACIÓ

SONIA MAMANI

La Sonia Mamani, participant del nostre servei de Transició a l'Autonomia, va arribar de Bolívia amb dotze anys per a un reagrupament familiar, i després va estar tutelada. Des del Servei de Transició a l'Autonomia del Casal acompanyem joves de 18 a 23 anys que, en el seu procés d'emancipació, s'han trobat sols, sense xarxa familiar ni social i sovint abocats a viure al carrer. Els acollim en un procés de reconstrucció personal que contempla tres fases: La Fase d'Acollida, on detectem el/la jove, el vinculem i dissenyem un pla de treball en funció de la seva realitat; la Fase d'Habitatge, quan el/la jove passa a viure a un pis tutelat pel Casal dels Infants i pot treballar per l'assoliment dels objectius del seu pla; i la Fase d'Autonomia, quan el/la jove consolida el seu itinerari i pot iniciar el procés de desvinculació del servei

Sonia Mamani

Comptem amb una xarxa de cinc pisos a Barcelona, amb 21 places disponibles, on durant dos anys troben el suport, no tan sols per cobrir les seves necessitats bàsiques d'habitatge i alimentació, sinó també d'un equip d'educadors/res socials, que a partir d'un treball conjunt, els motiven de cara al canvi i potencien les seves competències i habilitats a través d'un itinerari formatiu. En el que l'esforç i el compromís dels nois i noies són la base per transformar la seva situació de partida, remuntar la seva vida i obrir-se pas cap a un futur millor.

Per a la Sonia, regularitzar la seva situació administrativa ha estat un camí molt llarg i farragós. El carreró sense sortida va arribar ja en la primera renovació del permís de residència, quan tenia 18 anys. Li demanaven ingressos propis, i no va servir de res intentar justifi-

car que amb el pis i la beca que li oferia el Casal amb l'STA podia cobrir les seves necessitats bàsiques. "Busques feina i et demanen els papers. Intentes fer-te els papers i et demanen tenir feina. No pots avançar, et sents entre l'espasa i la paret. Encallada, sense poder avançar. Com t'ho fas?".

Davant el mur del requisit dels ingressos propis, l'alternativa per a la Sonia a l'hora de renovar el permís de residència era trobar una oferta laboral d'un any amb un sou equivalent al salari mínim a jornada completa. "Les empreses han de pagar una taxa, esperar per contractar-te uns quants mesos fins que acabi el tràmit d'estrangeria... Et diuen que els surt més a compte contractar algú amb els papers", comenta la Sonia. Que un/a jove extutelat pugui aconseguir un contracte d'aquest tipus és molt di-

fícil, doncs, i encara més si tenim en compte que un de cada quatre joves està a l'atur i que molts dels contractes són temporals.

Desesperada per no poder tirar endavant, la Sonia va fer un tercer intent: sol·licitar un nou permís de residència amb autorització de treball per la via de l'arrelament social. Mentre acabava els estudis del grau en Administració i Finances, va aconseguir l'oferta de feina d'un any que necessitava, però li van acabar denegant els papers perquè no portava tres anys empadronada a Barcelona (només li faltaven tres mesos!). Va presentar les notes de l'institut per demostrar que sí que hi vivia des de feia més de tres anys, però no va servir de res. Gràcies a l'última reforma que es va fer del Reglament d'Estrangeria, aprovada a mitjans d'octubre de l'any passat al Consell de Ministres, es va millorar la situació per als i les joves estrangers extutelats. Van passar a tenir autorització de treball quan surten del centre de protecció de menors, i es van flexibilitzar els requisits d'ingressos perquè renovin el permís de residència.

Un dret que en condiciona molts altres

No tenir el permís de residència amb autorització de treball no significa simplement que no et donin un document d'identitat. Implica

obstacles en moltes altres situacions quotidianes: obrir un compte bancari, matricular-se en alguns estudis, sortir del país, apuntar-se al gimnàs, signar un contracte de lloguer, trobar una feina que no sigui irregular...

En l'aspecte emocional, genera inseguretat i molta frustració. "Moltes vegades he caminat amb por de que la policia m'agafés i em deportés al meu país, sense haver fet res dolent. I quan la gent em pregunta si tinc papers, no sé com dir que no, quan ja porto molts anys aquí. Quan vaig passar de tenir la documentació a no tenir-ne, em vaig sentir inferior, perquè no podia obtenir les mateixes coses que altres persones", comparteix la Sonia.

SENSIBILITZACIÓ I MOBILITZACIÓ

SENSIBILITZACIÓ

En els darrers mesos, l'Escola Suma hem realitzat xerrades de sensibilització amb aquests centres educatius:

- + Escola Solc
- + IES Miquel Tarradell
- + Centre d'Estudis Secundaris Joan Maragall
- + Escola Sagrat Cor de Sarrià
- + IES Ernest Lluch
- + CEIR ARCO Aragó
- + Escola Pia Balma
- + Escola Pia Sabadell
- + IES Montserrat Roig
- + Blanquerna
- + Centre López Vicuña
- + Salesians de Sarrià
- + Fedac Sant Andreu
- + Escola Laietània
- + Institució Cultural del C.I.C
- + Sopeña Barcelona
- + SEK Catalunya
- + Institut Icaria
- + Institut Ferran Tallada
- + Escola Turó del Cargol
- + Escola Claret Barcelona
- + Salesians de Sarrià
- + Escola Guinardó
- + CIC SOM VIA
- + Nascor Formació
- + Escola ISMET
- + UAB
- + Jesuïtes Clot

MOBILITZACIÓ

Els nois i noies de 3r d'ESO de l'IES Ernest Lluch van organitzar una campanya de recollida de material escolar a favor dels nens i nenes del Casal. Per motivar l'alumnat de l'institut a participar a la campanya, van fer una parada amb galetes i pastissos que havien fet ells mateixos que intercanviaven per material escolar. Una idea molt original i que els va donar molt bon resultat!

Aquestes escoles s'han mobilitzat durant el darrer semestre organitzant campanyes a favor del Casal dels Infants:

+ IES Ernest Lluch	bán
+ Escola Laietània	+ CEIR ARCO Villarroel
+ Sagrat Cor Sarrià	+ Institut Bonanova
+ SEK Catalunya	
+ IES Bonanova	
+ Escola Mireia	
+ Torrent d'en Melis	
+ IPSI	
+ Col·legi Montserrat	
+ Benjamin Franklin	
+ Escola Voramar	
+ Escola Guinardó	
+ Institut Manuel Vázquez Montal-	

**Moltes gràcies a totes les escoles
que lluiteu per la igualtat d'oportunitats!**

**Si us interessa la nostra proposta de sensibilització de
l'alumnat per el curs vinent, no dubteu a contactar-nos a
escolasuma@casaldelsinfants.org**

**Descobriu tot el que fem des d'escola suma al nostre web
<https://www.casaldelsinfants.org/escola-suma>**

Cofinanciado por
la Unión Europea

MINISTERIO
DE INCLUSIÓN, SEGURIDAD SOCIAL
Y MIGRACIONES

SECRETARÍA DE ESTADO
DE MIGRACIONES

DIRECCIÓN GENERAL
DE PROGRAMAS DE PROTECCIÓN INTERNACIONAL
Y ATENCIÓN HUMANITARIA